

[Aksel Larsen.]

bindelse. I verdenshistorien har vi i hvert fald een gang før set en omspændende traktat af et principielt lignende indhold. Det var Wienertraktaten efter Napoleonskrigene. Den var formelt og i det ydre en traktat, som tilsigtede at afgrænse, hvor de enkelte fyrsters magtområder holdt op og begyndte, altså geografisk set, men dens dybere indhold, jeg tror dens vigtigste indhold, var bestemmelsen om, at fyrsterne skulle hjælpe hinanden med at være som fædre for deres børn o. s. v. — ved børn forstod man folkene. Jeg siger dette, for at det ærede medlem hr. Bomholt ikke påny skal give udtryk for sin kultur i en kort bemærkning. Og det, der var Wienertraktatens reelle mening, var, at de fyrster, der underskrev den, skulle hjælpe hinanden mod deres folk, hvis disse folk ikke længere var tilfredse med at leve under det enevældige monarki. At Wienertraktaten fik betydning i så henseende, ved enhver, som kender blot en lille smule til Europas historie.

Nu laver man denne nye traktat efter samme principper. Bortset fra, hvad den ellers kan have til formål, er det dens formål, som det fremgår af indledningen, at hjælpe med til bevarelsen af det kapitalistiske system i de lande, som tilslutter sig traktaten.

Ja, det er ikke, fordi jeg tror, at dermed er det kapitalistiske samfundssystem reddet. Samfundssystemer redder man ikke ved traktater, ikke ved lovbestemmelser, ikke ved magtanvendelse. Menneskesamfundenes udvikling går fremad og opad, og i det øjeblik en samfundstilstand har overlevet sig selv, i det øjeblik retsforhold og andre forhold i samfundet er i strid med de gunstigste mulige betingelser for produktivkræfternes udvikling, samtidig i strid med folkemassernes interesser, vil en sådan samfundstilstand blive løbet over ende, uanset hvor mange traktater man slutter.

Det kan alligevel ikke få os til at negligere disse bestemmelser i indledningen og i artikel 2. Det kan det ikke, fordi vi er fuldkommen klar over, at ligesom fyrsterne på Wienerkongressen havde en alvorlig hensigt om at sætte deres væbnede magt ind til gensidig støtte for at opretholde det enevældige monarki og forhindre landene i at få fri forfatninger, således må det også være meningen, at traktatlandene skal gøre noget for at forhindre en omvæltning fra kapitalistiske til socialistiske samfundstilstande. Det er med andre ord, hvad denne side af traktaten angår, en ny Antikominformpagt, om end den ikke bærer dette navn.

I artikel 1 står der, at:

„Deltagerne forpligter sig til som foreskrevet i De Forenede Nationers pagt at bilægge enhver international stridighed, i hvilken de måtte blive indblandet, ved fredelige midler,“
og de forpligter sig til

„at afstå fra trusler eller magtanvendelse på nogen måde, som er uforenelig med De Forenede Nationers formål“.

Hvis dette var ærligt og oprigtigt ment, behøvede man aldeles ikke denne pagt, så måtte det være nok med De Forenede Nationers pagt.

I artikel 2 understreges det, man allerede har sagt i indledningen, og som jeg har omtalt. Der siges endvidere, at pagtens deltagere

„vil søge at fjerne uoverensstemmelser i deres internationale økonomiske politik og vil tilskynde til indbyrdes økonomisk samarbejde“.

Det er ganske indlysende, at dette, selv om det for en flygtig betragtning kan se smukt ud, er i strid med hele formålet for De Forenede Nationer. Det er derimod noget, der passer som en knytnæve til et blåt øje til Marshalloverenskomsten og til Marshalladministrationens bestræbelser for at dele Europa økonomisk i et Vesteuropa og et Østeuropa for i Amerikas Forenede Staters interesse at forhindre eller mest muligt begrænse de vesteuropæiske landes handel med Østeuropa.

Artikel 3 pålægger deltagerne forpligtelse til gennem selvhjælp og gensidig hjælp at „opretholde og udvikle deres individuelle og kollektive evne til at imødegå væbnet angreb“.

Den dybere forståelse af denne artikel får man naturligvis først, hvis man sammenholder den med artikel 5 og artikel 9.

Artikel 4 pålægger deltagerne pligt til, som det i diplomatsproget hedder, at

„rådføre sig med hverandre, når som helst nogen af dem mener, at nogen af deltagernes territoriale integritet, politiske uafhængighed eller sikkerhed er truet“.

Der står ikke, at den skal være truet, de skal blot erklære, at det mener de. Altså ikke blot den territoriale integritet. Jeg er heller ikke sikker på, at det er det, man i første række vil praktisere, for hvis man ville det, måtte regeringen jo, så snart pagten er underskrevet, meddele, at landets territoriale integritet er truet ved de amerikanske baser på Grønland. Nej, men der tales om politisk uafhængighed og sikkerhed, og dette kan jeg ikke læse anderledes end i forbindelse med indledningen, der, som jeg har påpeget,